

Duurzaamheidsbeleid UMC Utrecht 2017-2020

Van een strategie voor duurzaamheid naar een duurzame strategie

Esther Willems, stafadviseur Duurzaamheid, Directie Raad van Bestuur

juli 2017



DUURZAAMHEID



UMC Utrecht

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Strategisch kader, ambitie en doelen.....	4
2.1.	Connecting U	4
2.2.	Sustainable Development Goals.....	4
3.	Duurzaamheidsthema's	5
3.1.	Gezond houden wat gezond is	5
3.2.	Schone omgeving	6
4.	Aanpak.....	7
4.1.	Actieplannen	7
4.2.	Beleidsontwikkeling.....	7
4.3.	Centraal versus decentraal.....	8
5.	Organisatie en communicatie	9
5.1.	Organisatie.....	9
5.2.	Monitoring en rapportage	10
5.3.	Communicatie.....	10
5.4.	Benodigde middelen.....	11

Bijlagen

Bijlage 1	Contextanalyse
Bijlage 2	Duurzaamheidsorganisatie
Bijlage 3	Communicatielijnen
Bijlage 4	Benodigde middelen

Onderliggende beleidsplannen

Beleidsplan Gezond houden wat gezond is
Beleidsplan Schone Omgeving

1. Inleiding

Het UMC Utrecht wil betekenis hebben voor patiënten en samenleving, met patiënten en samenleving in verbinding staan en daarin innovatief zijn. Dit kunnen we doen door duurzaam te handelen. Duurzaamheid gaat over waardecreatie voor mens en maatschappij nu en op de lange termijn, over het vergroten van onze positieve en verkleinen van onze negatieve impact.

Duurzaamheid is al lange tijd onderdeel van onze strategische bedrijfsvoering. Zo hebben we al meer dan 15 jaar een gecertificeerd milieuzorgsysteem voor de gehele organisatie, als enige zorginstelling in Nederland. Sinds 2013 kiest het UMC Utrecht voor de brede invulling van duurzaamheid; people, planet, profit, ook wel maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) genoemd. We willen zorg, onderwijs en onderzoek bieden die toekomstbestendig is, zowel in ecologisch, economisch als sociaal opzicht. Sinds 2015 is duurzaamheid integraal onderdeel van de bedrijfsstrategie. Daarin zijn vijf thema's vastgesteld om op te focussen:

1. Gezond houden wat gezond is
2. Effectief en efficiënt behandelen
3. Aantrekkelijke werkgever en opleider
4. Schone omgeving
5. Transparant en verantwoord

Afgelopen jaren is veel bereikt. Het UMC Utrecht wordt gerekend tot de koplopers op duurzaamheidsgebied binnen de zorgsector. Veel verschillende projecten en activiteiten hebben de duurzaamheidsthema's invulling gegeven en de duurzaamheid van het UMC Utrecht vergroot, zie bijvoorbeeld het duurzaamheidsverslag 2015. Maar het was ook een zoektocht naar hoe we duurzaamheid het beste konden organiseren, hoe we de medewerkers erbij konden betrekken. Het afgelopen jaar heeft duurzaamheid vanwege andere prioriteiten minder aandacht gekregen. Dat is terug te zien in de resultaten, zoals de toename van onze CO₂ footprint.

Binnen steeds meer zorginstellingen wordt duurzaamheid een belangrijker thema. Willen we onze koploperspositie behouden en onze doelen behalen, dan moeten we de volgende stap zetten. Om te bepalen op welke manier we onze organisatie verder kunnen verduurzamen heeft een evaluatie plaatsgevonden en een herijking van de duurzaamheidsstrategie. Het resultaat is dit beleidsplan. Hierin staat beschreven waar we de komende jaren voor gaan en hoe we onze doelen gaan realiseren. Het duurzaamheidsbeleid omvat twee beleidsplannen voor de duurzaamheidsthema's Schone Omgeving en Gezond houden wat gezond is.

Bij de tot stand koming van het duurzaamheidsbeleid en onderliggende plannen heeft afstemming plaatsgevonden met veel verschillende stakeholders waaronder het duurzaamheidsteam, de portefeuillehouder duurzaamheid, de andere UMC's en enkele partners op het Utrecht Science Park.

2. Strategisch kader, ambitie en doelen

2.1. Connecting U

Een duurzame organisatie zijn, is een van de vijf doelstellingen van Connecting U. Duurzaamheid gaat over waardecreatie voor mens en maatschappij, nu en op de lange termijn. Onze core business, het verbeteren van gezondheid, is in zichzelf een belangrijke maatschappelijke taak. Dit veroorzaakt echter ook negatieve effecten op het milieu, de omgeving en de maatschappij. En die kunnen weer resulteren in negatieve effecten op de gezondheid. Als zorginstelling voelen we hiervoor een grote verantwoordelijkheid. Door duurzaam te handelen kunnen we onze positieve impact verder vergroten en tegelijk onze negatieve impact verkleinen. Daarmee vergroten we onze betekenis voor onze patiënten en de maatschappij.

Strategische doelstelling Connecting U 2015 -2020

- Het UMC Utrecht wil significant bijdragen aan een gezond leven en een gezonde maatschappij, ook voor de kinderen van onze kinderen, door duurzaam en maatschappelijk verantwoord te handelen en daarin een voorbeeld te zijn voor anderen.
- We streven naar maximale positieve impact op de gezondheid en de maatschappij en minimale negatieve impact op het milieu.
- Duurzaam handelen moet vanzelfsprekend zijn bij alles wat we doen.

Tot 2020 focussen we op twee van de vijf duurzaamheidsthema's die in 2013 zijn vastgesteld:

- Gezond houden wat gezond is (vergroten van onze positieve impact)
- Schone omgeving (verkleinen van onze negatieve impact)

Beide thema's dragen bij aan preventieve gezondheidszorg, de transitie van ziektezorg naar gezondheidszorg en daarmee aan het toegankelijk en betaalbaar houden van de zorg in de toekomst.

2.2. Sustainable Development Goals

Met ons duurzaamheidsbeleid levert het UMC Utrecht een bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDG's). De SDG's geven aan hoe de wereld er in 2030 uit moet zien om van een 'duurzame' samenleving te spreken. Ze zijn op 25 september 2015 door de 193 lidstaten van de Verenigde Naties vastgesteld en gelanceerd onder het motto *Time for global action for people and planet*.

Van de in totaal 17 SDG's dragen we met name bij aan:

- 3 Good Health and well-being
- 7 Affordable and clean energy
- 12 Responsible consumption and production
- 13 Climate action



3. Duurzaamheidsthema's

3.1. Gezond houden wat gezond is

Onze belangrijkste positieve impact is een betere gezondheid van mensen nu en van komende generaties. Vanuit het concept van positieve gezondheid¹ wordt een integrale benadering daarbij steeds belangrijker; fysiek, mentaal, zingeving en meer aandacht voor preventie en kwaliteit van leven. Vanuit het thema Gezond houden wat gezond is bevorderen we een gezonde leefstijl en willen we onze patiënten, medewerkers en studenten ondersteunen om gezonde keuzes te maken en naar vermogen zelf de regie te nemen over hun gezondheid. Daarbij zijn gezondheidsvaardigheden² belangrijk. Onderzoek heeft uitgewezen dat er een samenhang is tussen beperkte gezondheidsvaardigheden (28% van alle volwassenen in Nederland) en een slechtere gezondheid³.

Door een gezonde leefstijl krijgen mensen een betere kwaliteit van leven, zodat ze naar vermogen kunnen deelnemen in de maatschappij. Het UMC Utrecht zet in op het bevorderen van meer bewegen, gezonde voeding, stoppen met roken, voldoende slaap en ontspanning en aandacht voor (beperkte) gezondheidsvaardigheden. Daarnaast zorgen we voor een omgeving die de gezondheid en het herstel van onze patiënten bevordert en die een gezonde werkomgeving is voor onze medewerkers en studenten. We willen onze kennis over het bevorderen van gezondheid delen met de maatschappij. Op deze manier werken we aan de transitie van ziektezorg naar gezondheidszorg, het verbeteren van de kwaliteit van leven van onze patiënten, vitale medewerkers die beter hun werk kunnen doen en langer inzetbaar blijven, een gezondere maatschappij en daarmee het betaalbaar houden van de zorg in de toekomst.

Gezond houden wat gezond is	
<p>Doelen (2025):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het bevorderen van een gezonde leefstijl is onderdeel van het behandeltraject van iedere patiënt die in het UMC Utrecht behandeld wordt. • Onze medewerkers zijn een voorbeeld voor de patiënten en anderen op gebied van een gezonde leefstijl. • Het UMC Utrecht is een gezondheidbevorderende omgeving. 	<p>Opgaven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevorderen gezonde leefstijl patiënten. • Optimaliseren arbeidsomstandigheden, bevorderen vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van medewerkers en studenten. • Stimuleren onderzoek en onderwijs gericht op preventieve gezondheidszorg en kennis delen met de maatschappij. • Realiseren van een gebouw en directe omgeving die herstel en gezondheid bevorderen.

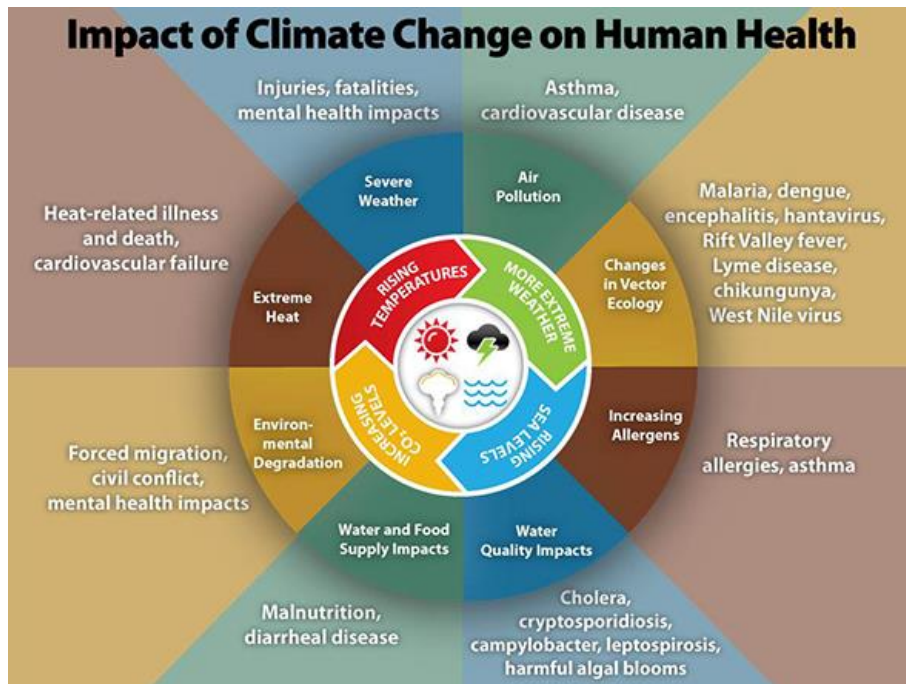
¹ Gezondheid als het vermogen om zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven (Hubert, 2014).

² Vaardigheden om informatie over de gezondheid te verkrijgen, te begrijpen, te beoordelen en te gebruiken bij het nemen van gezondheid gerelateerde beslissingen.

³ Onderzoek Pharos: Expertisecentrum gezondheidsverschillen.

3.2. Schone omgeving

Onze core-business is het verbeteren van de gezondheid van mensen, nu en in de toekomst. Dan past het niet om tegelijk de omgeving zo te vervuilen dat mensen daar (weer) ziek van kunnen worden of dat deze onleefbaar wordt voor toekomstige generaties. Door het gebruik van energie en brandstoffen draagt het UMC Utrecht bij aan luchtverontreiniging en klimaatverandering, die grote gevolgen hebben, ook voor de gezondheid en de gezondheidszorg (zie figuur). Doordat we in het UMC Utrecht materialen, producten en middelen gebruiken, dragen we bij aan het opraken van grondstoffen en het vervuilen van het oppervlaktewater en de bodem met bijvoorbeeld medicijnen. Ook dit kan gevolgen hebben voor de gezondheid van mensen (resistentie, hormoonverstoring).



Bron: [Centers for Disease Control and Prevention](https://www.cdc.gov/climateandhealth/)

Milieu zorg is preventieve gezondheidszorg. Door onze negatieve impact op het milieu te verkleinen, dragen we bij aan een gezond leven en een gezonde maatschappij, ook op de langere termijn.

Schone Omgeving	
<p>Doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> In 2030 zijn we CO2-neutraal. We verbruiken substantieel minder energie en wat we gebruiken wekken we duurzaam op of kopen we duurzaam in. In 2030 zijn we circulair. We produceren geen afval meer maar alleen nog grondstoffen die hoogwaardig kunnen worden hergebruikt of gerecycled. 	<p>Opgaven:</p> <ul style="list-style-type: none"> Realiseren van een duurzame huisvesting (gezond, circulair en energieneutraal). Verduurzamen van de energievoorziening. Terugdringen autogebruik en stimuleren fiets en ov. Terugdringen van afval en emissies.

4. Aanpak

4.1. Actieplannen

Afgelopen jaren zijn al veel verschillende maatregelen genomen om onze negatieve impact te beperken en positieve impact te vergroten. Komende jaren gaan we daar mee door. Voor beide duurzaamheidsthema's zijn actieplannen opgesteld. Daarin staan de (lopende) projecten en maatregelen die bijdragen aan het realiseren van de doelen. Deze actieplannen geven overzicht en duidelijkheid over verantwoordelijkheden, uitvoering, planning en eventueel extra budget en worden jaarlijks geactualiseerd.

De actieplannen zijn gericht op het realiseren van de duurzaamheidsdoelen voor 2020 met in het verlengde de lange termijn doelen voor 2025/2030. Aan de hand van kpi's wordt de voortgang meetbaar gemaakt en gemonitord.

Duurzaamheidsonderwerpen die relevant zijn voor het UMC Utrecht, maar niet direct onder de twee focusthema's vallen, zijn ondergebracht in de lijn of bij andere strategische thema's. Voorbeelden hiervan zijn het creëren van banen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (participatiewet), het diversiteitsbeleid en het verduurzamen van onderzoek (Science in Transition). Deze onderwerpen worden niet vanuit duurzaamheid gecoördineerd. Wel worden de resultaten meegenomen in de duurzaamheidsrapportage.

4.2. Beleidsontwikkeling

Projecten en maatregelen zijn nodig om verder te verduurzamen, maar uiteindelijk gaat duurzaamheid niet alleen over wat we doen, maar vooral ook over hoe we de dingen doen. Duurzaamheid moet verweven zijn in alles wat we doen en vanzelfsprekend worden. Om te komen van een strategie voor duurzaamheid naar een integrale, UMC brede duurzame strategie, is een centraal duurzaamheidskader nodig. Daarom gaan we uitgangspunten formuleren voor het verduurzamen van patiëntenzorg, onderzoek, onderwijs, HR, bouw, inkoop, energievoorziening en besluitvorming. Deze uitgangspunten dienen als centraal kader voor verdere ontwikkelingen op deze beleidsgebieden.

Uiteindelijk streven we er naar dat we alles wat we doen, duurzaam doen. Daarvoor is een overgang nodig van vrijblijvendheid naar vanzelfsprekendheid. Duurzaamheid wordt dan doorvertaald naar bedrijfsprocessen en functie-omschrijvingen en als belangrijke waarde meegenomen in plannen, projecten en besluitvorming.

Waar mogelijk sluiten we aan bij andere projecten en ontwikkelingen, bijvoorbeeld binnen andere strategische onderwerpen, door hier duurzaamheidsprincipes of uitgangspunten van het strategisch duurzaamheidskader aan mee te geven. Zo kan duurzaamheid onderdeel zijn van het leiderschapsprogramma, of worden opgenomen in het integriteitsbeleid en de nieuwe gedragscode. Duurzaamheidsdoelen en -maatregelen kunnen worden meegenomen in de SVP

projecten en duurzaamheidscriteria worden toegevoegd aan de Ureka Mega Challenge, zodat nieuwe innovaties voortaan ook expliciet op duurzaamheid beoordeeld worden.

4.3. Centraal versus decentraal

Om de duurzaamheidsdoelen te realiseren zal zowel centraal als decentraal actie nodig zijn. De RvB neemt hierin een stevige positie, door de duurzaamheidsdoelen vast te stellen, deze uit te dragen en duidelijk te maken wat ze van de organisatie op duurzaamheidsgebied verwacht. Juist op het gebied van duurzaamheid is het nodig vanuit centraal niveau regie te voeren en het lange termijn perspectief centraal te stellen. Centraal duurzaamheidsbeleid maakt duidelijk hoe we als UMC Utrecht onze verantwoordelijkheid nemen. Centrale kaders helpen versnippering tegen te gaan en effectiever te sturen op het realiseren van de doelen.

Daarnaast is het belangrijk divisies en directies te stimuleren om hun bijdrage te leveren aan de centrale duurzaamheidsdoelen. Daarvoor gaan we de bewustwording van de medewerkers vergroten en divisies en directies actief betrekken. We willen dat duurzaamheid meer gaat leven in het UMC Utrecht en dat het leuk en aantrekkelijk is hieraan mee te werken.

De thema's Schone omgeving en Gezond houden wat gezond is, bevinden zich in verschillende fases. Hierdoor verschilt ook de manier waarop de komende jaren gewerkt wordt aan het realiseren van de duurzaamheidsdoelen.

Schone omgeving

Voor het thema Schone omgeving zijn concrete, meetbare doelen vastgesteld en uitgewerkt in een actieplan. Om de ambitieuze doelen te realiseren, is focus nodig op grote, divisie-overstijgende maatregelen waarvan de uitvoering met name ligt bij de ondersteunende diensten. Onderzoeken zijn nodig om de route te bepalen en goede keuzes te maken. Centraal beleid, bijvoorbeeld op gebied van duurzaam inkopen en duurzaam bouwen, helpt de effectiviteit te vergroten. Vanuit het centrale beleid en actieplan kunnen divisies vervolgens daar waar relevant hun bijdrage leveren en het centrale beleid doorvertalen naar decentrale doelen en divisie specifieke acties.

Het ISO 14001 gecertificeerde milieuzorgsysteem ondersteunt bij het realiseren van de ambitieuze doelen voor het thema Schone omgeving. Door het actieplan op te nemen in de PDCA cyclus van het milieuzorgsysteem kunnen we effectiever sturen en zo nodig bijstellen. Via audits organiseren we interne en externe druk en dat helpt om scherp te blijven en knelpunten tijdig te signaleren.

Gezond houden wat gezond is

Voor het thema Gezond houden wat gezond is, zijn de doelen minder concreet. Focus ligt in eerste instantie op het informeren en enthousiasmeren, het stimuleren van bottom-up projecten en initiatieven, en het verzamelen en delen van kennis en kunde. De afgelopen jaren zijn diverse initiatieven ontwikkeld. Er is behoefte aan meer coördinatie om versnippering tegen te gaan en om te voorkomen dat iedere divisie het wiel opnieuw zelf uitvindt, bijvoorbeeld op gebied van gezondheidsvaardigheden.

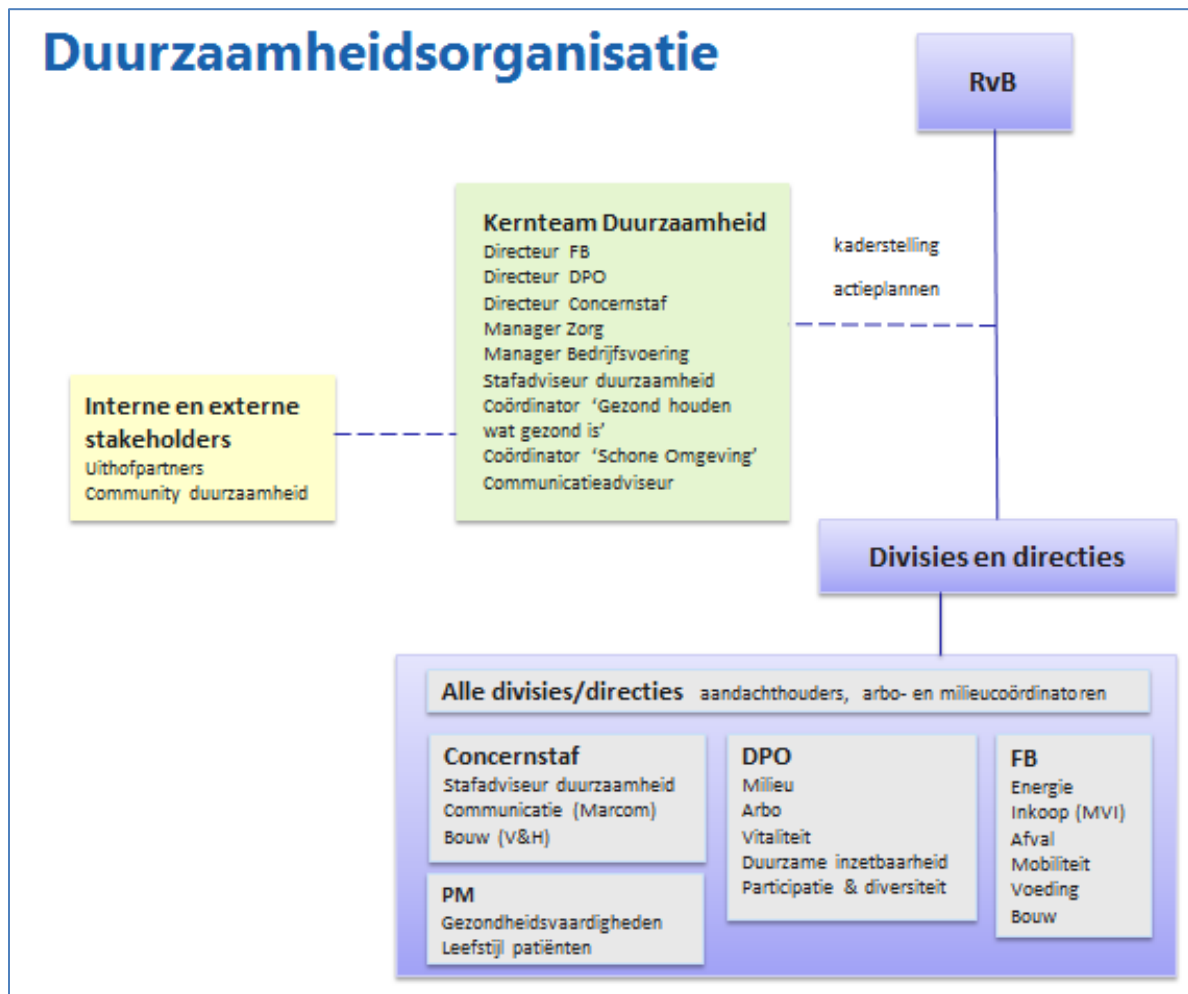
Daarnaast is het van belang de divisies en directies actief te betrekken bij de ontwikkeling van een integrale visie op het thema gezondheidsbevordering. Dit kan vervolgens worden geconcretiseerd naar doelen en kpi's. De divisies kunnen die vervolgens doorvertalen naar divisiespecifieke doelen en acties.

De aanpak voor de duurzaamheidsthema's staat verder uitgewerkt in de onderliggende beleidsplannen Gezond houden wat gezond is en Schone omgeving.

5. Organisatie en communicatie

5.1. Organisatie

Voor de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid wordt een nieuwe duurzaamheidsorganisatie ingericht.



Het kernteam duurzaamheid is verantwoordelijk voor het vertalen van het UMC Utrecht beleid naar duurzaamheidsbeleid en -kaders, het coördineren dat het beleid wordt uitgevoerd en het adviseren van de raad van bestuur. Het kernteam ondersteunt de organisatie bij de implementatie van duurzaamheid, bewaakt de samenhang van de activiteiten en draagt zorg voor de overkoepelende communicatie, monitoring en rapportage.

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de actieplannen ligt in de lijn. De divisies en directies vertalen de actieplannen door naar hun divisie/directie en dragen bij aan het realiseren van de duurzaamheidsdoelen. Zij zorgen voor voldoende expertise op de relevante (duurzaamheids)gebieden.

Met verschillende stakeholders vindt afstemming en toetsing plaats. Zij adviseren het kernteam gevraagd en ongevraagd. Op termijn zal een community van intrinsiek gemotiveerde medewerkers actief meedenken over en actief betrokken zijn bij het verduurzamen van het UMC Utrecht. Door hun energie te mobiliseren en hun kennis te vergroten, worden zij ambassadeurs voor dit onderwerp.

De milieuzorgorganisatie en duurzaamheidsorganisatie schuiven in elkaar waardoor rollen, taken en verantwoordelijkheden weer helder zijn en we efficiënter en effectiever kunnen werken. De duurzaamheidsorganisatie staat uitgebreider beschreven in bijlage 2.

5.2. Monitoring en rapportage

De voortgang op beide duurzaamheidsthema's monitoren we centraal met behulp van kpi's en de MVO balans aan de hand van de decentraal aangeleverde gegevens. Twee keer per jaar rapporteren we de voortgang aan de raad van bestuur zowel ten aanzien van de realisatie van de doelen, de belangrijkste ontwikkelingen, de bijdrage van de divisies/directies en eventuele knelpunten.

5.3. Communicatie

Communicatie is van groot belang om duurzaamheid meer te laten leven in het UMC Utrecht. Via transparante, aantrekkelijke en efficiënte communicatie gaan we de urgentie van duurzaamheid voor het UMC Utrecht vergroten, gaan we medewerkers, studenten, patiënten en bezoekers beter bij duurzaamheid betrekken en duurzaam gedrag stimuleren en belonen. Hiervoor wordt een 2-sporentraject ingezet:

- 1) "Een duurzaam UMC Utrecht, dat zijn we allemaal": Medewerkers informeren, motiveren en inspireren met de link naar onze merkwaarden (samen en voorsprong) en kernwaarden (houding & gedrag medewerkers). Inzetten op kennis/houding/gedrag, persoonlijke verhalen en bottom-up initiatieven. Daarbij maken we ook de verbinding naar de thuissituatie van onze medewerkers en patiënten, waardoor we onze impact verder kunnen vergroten.

- 2) Duurzaamheidskader: Vanuit het grotere perspectief helder maken hoe het UMC Utrecht haar verantwoordelijkheid neemt met de link naar onze strategie en in verbinding met andere strategische thema's. Wat zijn de doelen, hoe werken we daaraan, wat is de status.

De communicatielijn staat in bijlage 3 verder beschreven.

5.4. Benodigde middelen

Voor uitvoering van het duurzaamheidsbeleid maken we zoveel mogelijk gebruik van aanwezig capaciteit en budgetten. Verschillende duurzaamheidsfuncties zijn reeds ingevuld binnen bestaande budgetten. De nog ontbrekende functies en expertise zoeken we in eerste instantie in de organisatie binnen bestaande formatie. Tot 2020 zal een beperkt bedrag nodig zijn voor het op gang helpen van nieuwe initiatieven, lidmaatschap van netwerken, communicatie en het organiseren van evenementen, zie bijlage 4.

Bijlage 1 Contextanalyse

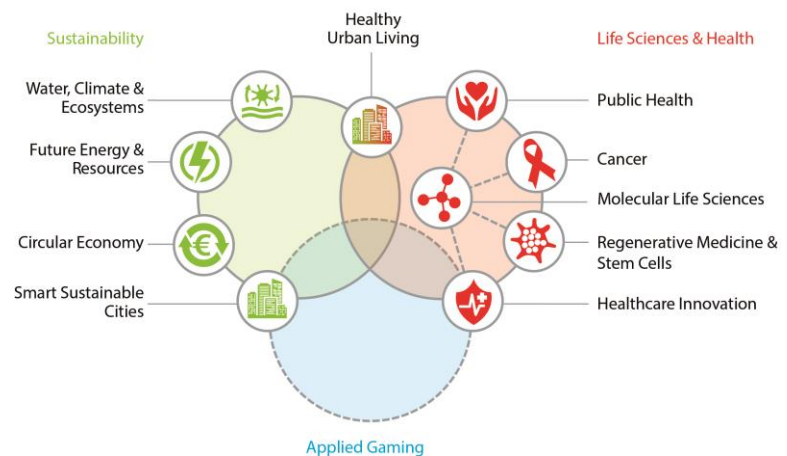
Het UMC Utrecht bevindt zich in een zorglandschap dat aan grote veranderingen onderhevig is. De vergrijzing, de toename van het aantal chronisch zieken en comorbiditeit leiden tot een veranderende zorgvraag. Verder stelt de mondige en kritische zorgconsument hogere eisen aan het aanbod. Diverse maatschappelijke en technologische ontwikkelingen beïnvloeden de gezondheidszorg in vergaande mate. Tevens heeft de klimaatverandering ook een enorme impact op gezondheid. De grote uitdaging is de zorg betaalbaar, toegankelijk en van goede kwaliteit te houden. Duurzame gezondheidszorg vraagt om een multidisciplinaire benadering met betrokkenheid van alle belanghebbenden, ondersteund door technologie.

Zorgsector

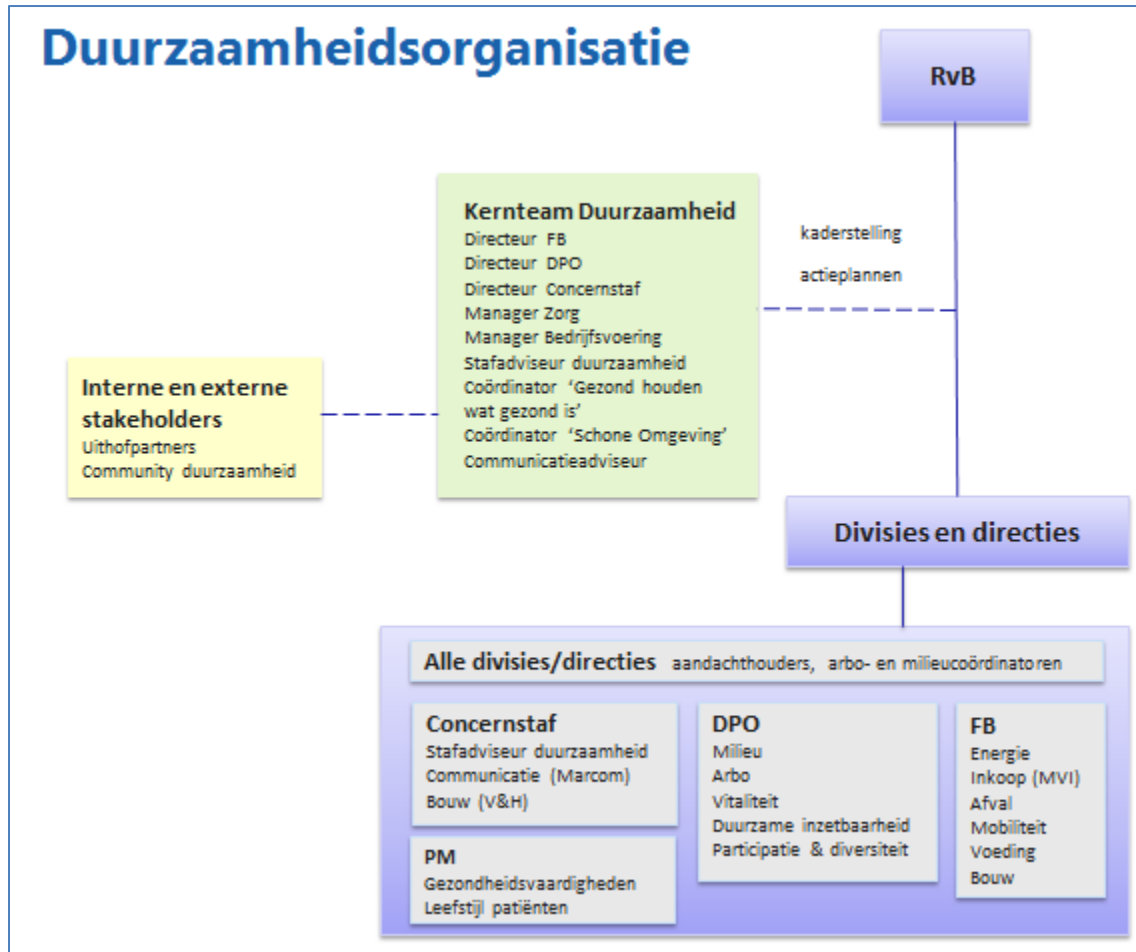
[MVO netwerk zorg](#) zet zich in voor een sector brede transitie naar duurzaamheid. Het UMC Utrecht heeft zich aangesloten bij MVO netwerk zorg, het Manifest ondertekend en deelgenomen aan de eerste MVO Expeditie Duurzame zorg. Samen met andere zorginstellingen en koplopers in het bedrijfsleven werken we aan innovatieve concepten en producten om verduurzaming concreet te maken en kostenefficiënt, goed voor mens en milieu, de samenleving meer gezondheid te brengen. Ook via de 'Green Deal Nederland op weg naar duurzame zorg' wordt gewerkt aan sector brede verduurzaming met als ambitie dat eind 2018 80% van de ziekenhuizen en 50% van de andere zorgaanbieders een begin hebben gemaakt met systematische verduurzaming van hun bedrijfsvoering. UMC Utrecht doet ook mee aan het [Nationaal Programma Preventie](#) 'Alles is Gezondheid' het ministerie van VWS. Onderzocht wordt op welke manier duurzaamheid binnen de NFU gepositioneerd kan gaan worden. Hierin vervult het UMC Utrecht een voortrekkersrol.

Utrecht Science Park

Duurzaamheid is een van de speerpunten van Utrecht Science Park en Utrecht Oost. Het UMC Utrecht werkt samen met Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht en andere organisaties aan een duurzame, gezonde omgeving voor wonen, werken en recreëren. De kennis die wordt ontwikkeld op gebied van duurzaamheid en life sciences kan in het gebied zelf worden toegepast. Utrecht Science Park wordt daarmee een proeftuin en etalage van vernieuwende toepassingen voor gezonde verstedelijking. Utrecht Science Park wil aanjager zijn voor 'Healthy Urban Living', voor nu en in de toekomst voor hier en voor de rest van de wereld. Ook de UU en de HU hebben als doel om in 2030 CO₂ neutraal te zijn.



Bijlage 2 Duurzaamheidsorganisatie



Raad van Bestuur

Verantwoordelijk voor:

- Realiseren duurzaamheidsdoelen
- Uitdragen duurzaamheidsambitie
- Meenemen duurzaamheid in besluitvorming

Kernteam duurzaamheid

Verantwoordelijk voor:

- Vertalen UMC Utrecht beleid naar duurzaamheidsbeleid en -kader
- Coördineren dat het beleid wordt uitgevoerd en bewaken van de samenhang
- Adviseren raad van bestuur

Taken:

- Uitdragen duurzaamheidsdoelen
- Ondersteunen organisatie bij de implementatie van duurzaamheid
- Voortgang duurzaamheidsdoelen monitoren, rapporteren en evalueren
- Communicatie intern (medewerkers, studenten, patiënten en bezoekers) en extern

Afstemming:

- In het UMC Overleg met divisies en directies, op hoofdlijnen, met andere strategische thema's en programma's en draagvlak creëren
- Met interne en externe stakeholders, toetsing strategie en gemaakte keuzes, afstemmen materiële onderwerpen en verslaglegging
- Met partners op het Utrecht Science Park

Binnen het kernteam hebben de stafadviseur en coördinatoren de volgende specifieke taken:

Stafadviseur duurzaamheid:

- Ontwikkelt strategie en beleid, centraal duurzaamheidskader
- Volgt trends en ontwikkelingen in de samenleving en vertaalt deze naar UMC Utrecht
- Adviseert bij projecten en activiteiten
- Monitort centrale doelen, zorgt voor duurzaamheidsrapportage en evaluatie
- Vertegenwoordigt UMC Utrecht in externe netwerken en contacten met stakeholders

Coördinator Schone Omgeving:

- Coördinatie / regie van het actieplan Schone omgeving
- Ondersteunt en adviseert bij projecten en activiteiten
- Initieert nieuwe projecten samen met divisies en directies en interne experts
- Begeleidt de ISO 14001 certificering
- Zorgt voor afstemming met milieuactiviteiten, -verplichtingen en rapportages
- Onderhoudt externe contacten en volgt trends en ontwikkelingen in de samenleving

Coördinator Gezond houden wat gezond is:

- Verzamelt en deelt de verschillende initiatieven en zet good practices in de schijnwerpers.
- Bewaakt de samenhang en initieert nieuwe activiteiten.
- Informeert en ondersteunt de aandachtshouders in de divisies/directies/speerpunten, organiseert inspiratiesessies
- Gaat in gesprek met de divisies en directies om te komen tot een integrale visie op gezondheidsbevordering en werkt dit uit in een centraal kader, doelen en kpi's
- Coördineert opvolging van afspraken die het UMC Utrecht gemaakt heeft in kader van het NPP Alles is Gezondheid, het Taalakkoord, de alliantie gezondheidsvaardigheden etc.
- Onderhoudt externe contacten en volgt trends en ontwikkelingen in de samenleving

Divisies en directies:

Verantwoordelijk voor:

- Het actief bijdragen aan de centrale duurzaamheidsdoelen door de actieplannen te vertalen naar activiteiten/projecten/maatregelen binnen de divisies/directies en deze te concretiseren naar taken en verantwoordelijkheden
- Aanleveren gegevens t.b.v. centrale monitoring
- Zorgdragen voor voldoende expertise op belangrijke duurzaamheidsgebieden, expert-rol vastleggen in functieomschrijving

Bijlage 3 Communicatielijnen

Er wordt met communicatie een bijdrage geleverd aan het creëren van draagvlak, acceptatie en bereidheid tot inzet bij medewerkers van het UMC Utrecht t.a.v. het behalen van de doelstellingen die gesteld zijn voor duurzaamheid in 2020. Tevens draagt de inzet t.a.v. duurzaamheid bij aan de reputatie van de merken UMC Utrecht en WKZ, passend bij de missie en visie. Er wordt een 2-sporen traject ingezet:

1) “Een duurzaam UMC Utrecht, dat zijn we allemaal”:

- Interne focus
- Link naar onze merkwaarden (samen en voorsprong) en kernwaarden (houding & gedrag medewerkers)
- Informeren, motiveren, inspireren
- Bottom-up initiatieven (mobiliseren) > appeal naar verantwoordelijkheidsgevoel en voortrekkersrol medewerkers
- Inzetten op kennis/houding/gedrag
- Persoonlijke verhalen van medewerkers inzetten (ambassadeurs)
- Concrete voorbeelden uit de dagelijkse praktijk, van>naar situaties.

2) Duurzaamheidskader

- Link naar onze missie/visie en strategie CU > grote perspectief. Het UMC Utrecht neemt haar verantwoordelijkheid hierin door > de overkoepelende onderdelen (zoals bouw en netwerk)
- Vanuit centrale regie > decentrale uitvoering, in lijn beleggen. Overkoepelend (top-down)
- Milestones laten zien van de afgelopen jaren (decennia) > hoe neemt het UMC Utrecht haar verantwoordelijk
- Welke doelen – intern en extern – hebben we gesteld: zichtbaar hoe dit zich verhoudt tot het grotere geheel en met welke partners we dit doen
- Status van onze doelen > behaald, ongoing, niet gehaald > transparantie
- Verbinding met centrale thema’s/strategische doelen, zoals K&PV, leiderschap, SVP, etc.
- Zowel extern als intern

Communicatie wordt gefaseerd opgepakt:

1. Basis neerzetten om zichtbaar en vindbaar te zijn > informatie up-to-date, overzichtelijk op Connect en website.
2. Standaard communicatielijnen > wie, waarover, wanneer gaan we informeren op via welke kanalen. Overzicht zodat duidelijk maakt welke stakeholders op welke momenten bereikt worden en met welk doel/boodschap (informeren, bewustwording, enthousiasmeren).
3. Activeren, bijvoorbeeld door het oprichten van een community van intrinsiek gemotiveerde medewerkers die een rol willen spelen in het verduurzamen van hun directe werkomgeving en collega’s. Positieve verhalen en goede voorbeelden gaan we actief delen om elkaar te inspireren. Initiatieven die bewust of onbewust bijdragen aan de duurzaamheidsdoelen maken we beter zichtbaar en herkenbaar.

Mogelijke acties en communicatiemiddelen:

- Nieuwsbrief Duurzaamheid 4x per jaar
- Online magazine
- Organiseren inspiratiesessies en challenges
- Inrichten website en intranet > succesverhalen en ervaringen
- Dag van de duurzaamheid organiseren
- Duurzaamheid in programma nieuwe medewerkers
- Stakeholderdialogen organiseren
- aanhaken bij interne en externe initiatieven zoals de Open Dag
- Free publicity: persberichten, vakbladen, intern media

Bijlage 4 Benodigde middelen

Voor uitvoering van het duurzaamheidsbeleid maken we zoveel mogelijk gebruik van aanwezig capaciteit en budgetten.

Capaciteit en expertise

De volgende functies en expertise zijn reeds ingevuld binnen huidige budgetten:

- Stafadviseur duurzaamheid (4 dagen/week): budget Concernstaf
- Communicatieadviseur (3 dagen/week): budget Concernstaf – Marcom (capaciteit)
- Adviseur Maatschappelijk Verantwoord inkopen (2 dagen/week): budget FB - cluster Inkoop
- Strategisch energiecoördinator bij FB (1 fte, moet nog worden aangesteld): budget FB

Om het duurzaamheidsbeleid en de onderliggende beleidsplannen te kunnen uitvoeren en om onze duurzaamheidsdoelen te halen, is de volgende uitbreiding noodzakelijk:

- Coördinator Gezond houden wat gezond is (3 dagen/week)
- Coördinator Schone omgeving (3 dagen/week). Deze rol kan worden ingevuld door de milieudeskundige als de capaciteit op milieugebied wordt uitgebreid.
- Expertise Duurzaam bouwen zowel bij V&H (meenemen bij het invullen van de vacatures) als bij GBI (aanstellen expert/coach zoals bij duurzaam inkopen, training projectleiders)
- Expertise Gezondheidsvaardigheden: kennis zit nu versnipperd door organisatie en op verschillende onderwerpen. Er is behoefte aan meer coördinatie en verbinding.
- Expertise vitaliteit en duurzame inzetbaarheid
- Expertise gezonde leefstijl patiënten

In de organisatie wordt gezocht waar deze capaciteit (of het benodigd budget) kan worden vrijgemaakt binnen de bestaande formatie.

Projecten en maatregelen

De uitvoering van projecten en maatregelen zoals beschreven in de actieplannen Gezond houden wat gezond is en Schone omgeving vindt plaats binnen de budgetten van verantwoordelijke afdeling/divisie/directie. Verschillende acties en onderzoeken vragen een investering, maar zullen op termijn een besparing opleveren.

Overig

Overige kosten bestaan uit deelname aan netwerken (MVO netwerk Zorg), het op gang helpen van nieuwe initiatieven, communicatie en het organiseren van evenementen. Hiervoor is tot en met 2020 jaarlijks een bedrag nodig van 50K.